

অসম ৰাজ্যিক গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান

মণ্ডল পৰ্যায়ৰ সংগঠনৰ ধাৰণা আৰু নেতৃত্ব,
দূৰ দৃষ্টি আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিকল্পনা
অনুশীলনৰ ওপৰত

প্ৰশিক্ষণ পুথি

প্ৰশিক্ষণ পুথি -১
(প্ৰথম খণ্ড)

প্ৰশিক্ষণ সূচী : দুদিনীয়া

প্ৰথম অধিবেশন : মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন : সংগঠনৰ ধাৰণা

উদ্দেশ্য : এই অধিবেশনৰ সামৰণিত প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলে মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ ধাৰণা, এই সংগঠন গঠন কৰাৰ আৱশ্যকতা আৰু ইয়াৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য, সংগঠনৰ সদস্যসকলে কি কি কৰিব লাগিব সেই বিষয়ে সৰিস্তাৰে অৱগত হ'ব।

প্ৰণালী : সাধু কোৱা, মননশীল আলোচনা আৰু ভাষণ।

বিষয়বস্তু : প্ৰশিক্ষণ 'শহা আৰু কাছ' নামৰ জনপ্ৰিয় সাধুটোৰে আৰম্ভ হ'ব।

প্ৰশিক্ষকে এনেদৰে আৰম্ভ কৰিব : আমি সকলোৱে 'শহা আৰু কাছ' নামৰ জনপ্ৰিয় সাধুটোৰ বিষয়ে জানো। সেই জনপ্ৰিয় সাধুটোৰ লগত নতুনকৈ আৰু অলপ সংযোগ কৰি নতুন ধৰণেৰে সাধুটো জানিব খুজিছো।

এখন বৰ ধুনীয়া হাবি আছিল। তাত এটা শহা পছ আছিল, শহাটোৱে বৰ খৰকৈ দৌৰিব পাৰে, সি সদায়ে আৰু বেছি খৰকৈ দৌৰিবলৈ চেষ্টা কৰে। সেই হাবিখনৰ ভিতৰত সি যে আটাইতকৈ খৰকৈ দৌৰিব পাৰে সেয়া প্ৰমাণ কৰিবলৈ এটা দৌৰ প্ৰতিযোগিতাত অংশ ল'বলৈ সদায়ে সকলো জন্তুকে আমন্ত্ৰণ জনাই আহিছিল। কিন্তু তাৰ অনুৰোধ কোনেও বক্ষা কৰা নাছিল। শহাটোৱে বাৰে বাৰে কৰা অনুৰোধত অৱশেষত তাৰ স'তে দৌৰ প্ৰতিযোগিতাত অংশ ল'বলৈ কাছ এটা মান্তি হ'ল। শহা আৰু কাছৰ মাজত হোৱা দৌৰ প্ৰতিযোগিতা উপভোগ কৰিবলৈ হাবিৰ সকলো জীৱ-জন্তু গোট খালে। সময়ত দৌৰ আৰম্ভ হ'ল। শহা পছ দৌৰি গৈ অলপ সময়ৰ ভিতৰতে বহুদূৰ পালেগৈ। সিফালে কাছৰ কোনো খবৰেই নাই, সি নিজৰ স্বাভাৱিক গতি অনুসৰি লক্ষ্য স্থানলৈ বুলি লাহে লাহে আগুৱাই গৈ আছিল। শহাটোৰ বিশ্বাস আছিল লাহে লাহে আহি থকা কাছটোৱে শহাটোক কেতিয়াও লগ নাপাব, গতিকে কাছটো আহি পাই মানে ভাগৰ পলুৱাবলৈ গছৰ ছাঁত শহাটোৱে কিছু সময় জিৰাই লোৱাৰ কথা ভাবিলে। শহাটো শান্তিত টোপনি গ'ল, আনহাতে নিজ গতিত একেলেথাৰিয়ে আহি থকা কাছটোৱে শুই থকা শহাটোক অতিক্ৰম কৰি নিজ লক্ষ্যত শহাতকৈ আগতে গৈ উপনীত হ'ল। কিছু সময়ৰ পিছত শহাটোৱে সাৰ পাই দেখিলে লাহে লাহে আহি থকা কাছটো গৈ লক্ষ্য স্থান পালেগৈ। খৰকৈ দৌৰা শহাটো মছৰ গতিৰ কাছৰ হাতত পৰাজিত হ'ল।

শিকনি : গতি মছৰ হ'লেও ধাৰাবাহিকতা বক্ষা কৰি দৌৰিব পাৰিলে দৌৰত জিকিব পাৰি।

আপোনালোকে নিজকে যিমনেই যোগ্য বুলি নাভাবক কিয় প্ৰতিযোগিতাত আত্মবিশ্বাসী হৈ কেতিয়াও টিলাই নিদিব। বিপৰীত পক্ষক কেতিয়াও সহজভাবে নলব। গল্পটো শেষ হোৱা নাই এনেদৰে চলি আছে—

দৌৰ প্ৰতিযোগিতাত শহাটো পৰাজিত হোৱাত সি মনত বৰ দুখ পালে। পৰাজিত হোৱাৰ কাৰণটো সি এবাৰ বিশ্লেষণ কৰি চালে, তেতিয়াহে অনুভৱ কৰিলে, কাছ বুলি ভাবি তাক বৰ সহজভাবে লৈছিল। কাছই মছৰ গতিত দৌৰে বুলি কথাষাৰ সহজভাবে নোলোৱা হ'লে দৌৰত সি কেতিয়াও পৰাজিত হ'ব নালাগিলহেঁতেন! সেয়ে শহাটোৱে কাছটোক আকৌ এবাৰ দৌৰাৰ বাবে অনুৰোধ জনালে। শহাটোৱে এইবাৰ আগতে কৰা ভুলটোৰ পুনৰাবৃত্তি নকৰাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে। দৌৰ আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে এইবাৰ শহাটোৱে জিৰণি নোলোৱাকৈ দৌৰি গৈ কাছটোক পিছ পেলাই থৈ নিজৰ লক্ষ্যত উপনীত হ'ল। লাহে লাহে আহি থকা কাছটো স্বাভাৱিক ভাবেই শহাৰ হাতত পৰাজিত হ'ল।

শিকনি : ধাৰাবাহিকতা বক্ষা কৰি খৰতকীয়া হ'লে, লেহেমীয়া জনক পৰাজিত কৰিব পাৰি।

লেহেমীয়া হোৱাতকৈ খৰতকীয়া হোৱাই ভাল, সাধাৰণভাবে খৰতকীয়া হোৱাতকৈ বিশ্বাসযোগ্য ভাবে খৰতকীয়া হোৱাটো আটাইতকৈ ভাল।

কামত কিবা ভুল হ'ব পাৰে, ভুল হোৱা বুলি তৎকালে অনুভৱ কৰিব পাৰিলে খুব ভাল, সেই ভুলটো লগে লগে শুধৰাব পাৰিলে আৰু ভাল।

কাছটো শহাৰ লগত দৌৰত পৰাজিত হোৱাৰ কাৰণ ভাবিগুণি অনুভৱ কৰিলে যে শহাৰ লগত সি এনেদৰে দৌৰি থাকিলে কোনো দিনেই জিকিব নোৱাৰিব। কাছটোৱে শহাটোক আকৌ এবাৰ দৌৰ প্ৰতিযোগিতাত ভাগ লোৱাৰ কথা ক'লে। সেইমতে এইবাৰ নতুন ৰাস্তা এটাত দৌৰাৰ সিদ্ধান্ত হ'ল। কাছৰ লগত দৌৰি আগতে বিজয়ী হোৱাৰ বাবে শহাটো এইবাৰো জিকিব বুলি নিশ্চিত হৈ আছিল। দৌৰ আৰম্ভ হ'ল। নিজৰ আত্মবিশ্বাসৰ বাবে আগৰ বাৰৰ দৰেই শহাটো একেৰাহে দৌৰি গৈ

কাছটোক পিছ পেলাই কেইবা মাইলো আগুৱাই গ'ল। দৌৰি গৈ পথ শেষ হোৱাত সি দেখিলে নদীখনৰ সিপাৰেহে শেষ সীমাটো নিশ্চিত কৰা আছিল, নদীখন দ হোৱাৰ বাবে শহাটো এতিয়া কোনোপধ্যে নদীখন পাৰ হৈ যাব নোৱাৰে। আনহাতে লাহে ধীৰে আহি থকা কাছটো আহি এটা সময়ত নদীখনৰ পাৰ পালেহি। কাছটোৱে নদীখন সাঁতুৰি পাৰহৈ সিপাৰে থকা লক্ষ্যস্থানত উপনীত হ'লগৈ, শহাটোৱে কাছটোক মুখ মেলি চাই থকাতে থাকিল। কাছৰ হাতত শহাটো আকৌ এবাৰ পৰাজিত হ'ল।

শিকনি : লেহেমীয়া বা ধীৰ হ'লেও যাবলগা পথটো সঠিকভাবে বাছি ল'ব লাগে।

আপুনিও নিজৰ সক্ষমতাৰ বিষয়ে প্ৰথমে জানি লওক, সেই মতেহে কামত আগবাঢ়ক।

শহা আৰু কাছ দুয়োটা এটা সময়ত ভাল বন্ধু হৈ পৰিল। দুয়োটাই নিজৰ নিজৰ সক্ষমতা আৰু সম্ভাৱনাৰ বিষয়ে এতিয়া ভালদৰে গম পালে। এইবাৰ দুয়োটাই আকৌ এবাৰ দৌৰাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে, কিন্তু সুকীয়া সুকীয়াকৈ নহয়, এটা দল হিচাপেহে একেলগে দৌৰিব। দৌৰ আৰম্ভ হ'ল, শহাটোৱে নদীখনৰ পাৰ নোপোৱালৈকে কাছটোক নিজৰ পিঠিত উঠাই লৈ গ'ল, নদীখন পাৰ হওঁতে কাছটোৱে শহাটোক পিঠিত তুলি লৈ নদীখন পাৰ হ'ল। নদীখন পাৰ হৈ শহাটোৱে কাছটোক আকৌ আগৰ দৰে পিঠিত তুলি ল'লে।

এইবাৰ দুয়োটাই এটা দল হিচাপে একেলগে দৌৰাৰ বাবে দৌৰত সহজভাবেই লক্ষ্যত উপনীত হ'ল। দুয়োটা বিজয়ী হোৱাত দুয়োটাই সুখী আৰু গৌৰৱ অনুভৱ কৰিলে।

শিকনি : ব্যক্তিগত সক্ষমতা বা অৰ্হতা অনুসৰি নিজাববীয়া প্ৰয়াসেৰে লাভ কৰিব পৰা সফলতাতকৈ আন আন অৰ্হতাসম্পন্ন মানুহৰ লগত সমন্বিত আৰু একত্ৰিতভাবে কামত আগ বাঢ়িলে অধিক সফলতা লাভ কৰিব পাৰি।

এই গল্পটোৰ পৰা লাভ কৰা **শিকনিখিনি এনেদৰে একত্ৰিত কৰিব পাৰি :—**

লেহেমীয়া হোৱাতকৈ খৰতকীয়া হোৱাই ভাল, সাধাৰণভাবে খৰতকীয়া হোৱাতকৈ, বিশ্বাসযোগ্য ভাবে খৰতকীয়া হোৱাটো আটাইতকৈ ভাল। কাম কৰোতে ক'ৰবাত কিবা ভুল হ'ব পাৰে, ভুল হোৱা বুলি তৎকালে অনুভৱ কৰিব পাৰিলে খুব ভাল, সেই ভুলটো লগে লগে শুধৰাব পাৰিলে আৰু ভাল। কিবা পৰিস্থিতিত কেতিয়াবা প্ৰত্যাহ্বান জনাব লগা হ'লে প্ৰত্যাহ্বানৰ সেই আকাংক্ষা কেতিয়াও পৰিত্যাগ কৰিব নালাগে। পৰিত্যাগ নকৰি আৱশ্যক হ'লে আন বিকল্পৰ কথা বিবেচনা কৰিব লাগে। নিজৰ সক্ষমতা অনুসৰিহে আগবাঢ়িব লাগে। এয়াৰ কথিত আছে নহয়— আঠুৱা চাই ঠেং মেলা। ব্যক্তিগতভাবে কাৰোবাৰ মোকাবিলা কৰাতকৈ পৰিস্থিতিৰ স'তেহে মোকাবিলা কৰিবলৈ শিকিব লাগে। ইজনে সিজনৰ লগত বুজাবুজিৰে একেলগে, সমন্বিতভাবে কাম কৰিব লাগে। সুকীয়াকৈ জিকাতকৈ সমূহীয়াভাবে বিজয়ী হোৱাৰ আমেজেই বেলেগ।

এতিয়া মূল বিষয়টোলৈ যোৱাৰ আগতে, প্ৰশিক্ষকে প্ৰশিক্ষার্থীসকলক তলত দিয়া প্ৰশ্ন কেইটা সুধিব—

১. এজন শিশুৱে পৰিয়ালত কেনেধৰণৰ ভূমিকা পালন কৰে?
২. পৰিয়ালত মাকৰ ভূমিকা কি?
৩. পৰিয়ালত দেউতাকৰ ভূমিকা কি?
৪. সামগ্ৰিকভাবে সমাজত এটা পৰিয়ালৰ ভূমিকা কি?

প্ৰশিক্ষকে প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ চাৰিটা ভিন্ন ভাগত লিখি প্ৰশিক্ষার্থীৰ লগত মিলাই চাব আৰু সবিশেষ আলোচনা কৰিব। প্ৰশিক্ষকে প্ৰশিক্ষার্থীসকলক সুধি চাব— নিজৰ নিজৰ পৰিয়ালবোৰে সুকীয়াকৈ কিবা বিশেষ কাম কৰে নেকি? যেনে— স্কুলত পঢ়া, খাদ্য বন্ধা, পথাৰত কাম কৰা, বজাৰ কৰা, বস্ত্ৰ বেচা ইত্যাদি। প্ৰশিক্ষার্থীৰ পৰা লাভ কৰা সঁহাৰিৰ পিছত এটা আত্মসহায়ক গোটৰ কাৰ্য্যৱলীৰ বিষয়ে প্ৰশিক্ষকে বিতং বৰ্ণনা দিব— আত্মসহায়ক গোট, গোটৰ সদস্য, গাঁও সংগঠন আৰু মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন। সেই সংগঠনৰ সবিশেষ এনেধৰণৰ —

সমূহীয়া ভিত্তিৰ সংগঠন	উদ্দেশ্য	কাৰ্য্যাবলীৰ সবিশেষ	সদস্য পদ
আত্মসহায়ক গোট	পাৰস্পৰিক সহায়তা, পাৰস্পৰিক উপকাৰ, ঐক্যবদ্ধতা।	১. দুখীয়া দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ মহিলাসকলক গোটাই লৈ একত্ৰিত ভাবে এটা দল গঠন কৰা। ২. সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক সমস্যাসমূহৰ ওপৰত দলটোৰ ভিতৰত আলোচনা কৰা আৰু সেই বিষয়ত সজাগতা সৃষ্টি কৰা। ৩. সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত পোনপটীয়াভাবে অংশগ্ৰহণ কৰা। ৪. বিত্তীয় আৰু অন্যান্য সুবিধাসমূহ পোনপটীয়াকৈ লাভ কৰা। ৫. পঞ্চসূত্র আৰু দশসূত্র মানি চলা। ৬. নেতৃত্বৰ দক্ষতা বিকাশ ঘটোৱা। ৭. জীৱিকা নিৰ্বাহ পদ্ধতিসমূহৰ বিকশিতকৰণত অংশগ্ৰহণ কৰা।	ব্যক্তিগত
গাঁও সংগঠন	এটা সমূহীয়া সংগঠন হিচাপে এনেধৰণৰ কাম কাজৰ লগত জড়িত হ'ব— প্ৰাপ্য অধিকাৰ তথা দাবী, আঁচনি, সুবিধা তথা সেৱাসমূহৰ জৰিয়তে লাভবান হ'ব পৰা কামবোৰ কৰা।	গাঁও সংগঠনটো সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আদি কাম-কাজৰ লগত জড়িত যেতিয়া এই ধৰণৰ কামবোৰ কৰিব— ১. সঞ্চয়জাত সামগ্ৰী, বীমা, ঋণ, পেঞ্চন সামগ্ৰী। ২. সমন্বয়ক হিচাপে তথা বিভিন্ন আঁচনি ৰূপায়ণৰ একগামীতাৰ হ'কে কাম কৰা। ৩. মণ্ডল সংগঠনৰ তৰফৰ পৰা আৱশ্যকতাৰ ভিত্তিত সক্ষমতা বৃদ্ধি আৰু কাৰিকৰী সহায়তা লাভ কৰা। ৪. সামাজিক সংযোজন, সামাজিক উন্নয়ন, যিকোনো সামাজিক বৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে সামাজিক ভাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা। ৫. জীৱিকা নিৰ্বাহ পদ্ধতিত উদগণি আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ হ'কে সমূহীয়া প্ৰয়াস। ৬. মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ স'তে উপৰুক্ত সুবিধাসমূহ পোৱাৰ ক্ষেত্ৰত সমন্বয় ৰক্ষা কৰা।	সকলো আত্মসহায়ক গোট, আত্মসহায়ক গোটৰ প্ৰতিজন সদস্য গাঁও সংগঠনৰ সদস্য হ'ব
মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন	সমন্বয়কৰ দৰে কাম কৰা, মীমাংসা কৰা, বিভিন্ন আঁচনি ৰূপায়ণ আৰু একগামীতাৰ ক্ষেত্ৰত সমন্বয়ৰক্ষাকাৰীৰ দায়িত্ব পালন। গাঁও সংগঠন আৰু আত্মসহায়ক গোটৰ পাৰস্পৰিক শিক্ষণ গোট তথা একত্ৰিতকৰণ, মূল্য সংযোজন, উৎপাদন আৰু বজাৰ সংহতকৰণ কৰা।	১. সক্ষমতা বৃদ্ধি, বিত্তীয় সেৱা, বিত্তীয়, সামাজিক, কাৰিকৰীভাবে মধ্যস্থতা, সামাজিক কাৰ্য্যব্যৱস্থা। ২. বিভিন্ন আঁচনি ৰূপায়ণ আৰু একগামীতাৰ ক্ষেত্ৰত সমন্বয়ক হিচাপে কাম কৰা। ৩. সক্ষমতা বৃদ্ধি আৰু কাৰিকৰী দিশৰ সকলো সহায়তা আগবঢ়োৱা (সমূহীয়াভাবে সদস্যসকলক সহায়তা আগবঢ়োৱা পৰ্য্যন্ত)। ৪. জীৱিকা নিৰ্বাহত উদগণি যোগোৱা, উৎপাদক গোট বা সদস্য আত্মসহায়ক গোটৰ বাবে প্ৰত্যক্ষ ভাবে অৰ্থনৈতিক উন্নতিৰ হ'কে কাম কৰা।	মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন পঞ্জীয়ন কৰাৰ পিছত পঞ্জীয়নভুক্ত সকলো গাঁও সংগঠন তাৰ সদস্য হ'ব। সংগঠনটো প্ৰাথমিক সমবায় হ'লে আত্মসহায়ক গোটৰ সকলো সদস্য হ'ব আৰু গাঁও সংগঠন মণ্ডল সংগঠনৰ শাখা হ'ব।

প্ৰশিক্ষণৰ বাবে আৱশ্যকীয় আহিলা — ছাৰ্ট পেপাৰ, মাৰ্কাৰ, স্কেটছ পেন, এ ফ'ৰ চাইজ কাগজ ইত্যাদি।

মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন

ধাৰণা :

১. আত্ম সহায়ক গোটৰ এইটো হ'ল দ্বিতীয় সংগঠন হ'ল। সাধাৰণতে এই সংগঠনে মাণ্ডলিক ভাবে এটা উন্নয়ন খণ্ডৰ এক চতুৰ্থাংশ সামৰি লয়।
২. এইটো এনে এটা সংগঠন য'ত সকলোবোৰ গাঁও সংগঠনেই ইয়াৰ সদস্য।
৩. মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সকলো দুখীয়া পৰিয়ালক সামৰি লোৱা ই এটা বিশাল ছাতি।
৪. এই সংগঠনে বাদ পৰি ৰোৱা দুখীয়া সকলক চিনাক্ত কৰে আৰু দুখীয়াৰ ভিতৰত দুখীয়াসকলক ইয়াৰ ভিতৰত সামৰি লয়।
৫. এই সংগঠনে ধাৰাবাহিকভাৱে আত্ম সহায়ক গোট আৰু গাঁও সংগঠনক মজবুত কৰাত সহায়তা আগবঢ়ায়।
৬. সমস্যা চিনাক্ত কৰি সমাধানৰ অৰ্থে যাবতীয় পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ লগতে গাঁও সংগঠন পৰ্য্যায়ত সমাধান কৰিব পৰা সমস্যাবোৰ সমাধান কৰাত সহায়তা আগবঢ়ায়।
৭. এই সংগঠনে বেঞ্চ সংলগ্নকৰণ, একগামিতা, বিভিন্ন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান তথা অন্যান্য উৎসৰ পৰা পুঁজিসমূহ পোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰে।
৮. মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনে গাঁও পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনসমূহক মাহেকীয়া সভা অনুষ্ঠিত কৰাত সহায়তা আগবঢ়ায়, সেই সম্প্ৰদায়ৰ মানুহখিনিক, কৰ্মচাৰীসকলক আৱশ্যকীয় প্ৰশিক্ষণ ইত্যাদি চিনাক্ত কৰি এনেধৰণৰ কাৰ্য্যসূচী ৰূপায়ণৰ ব্যৱস্থা কৰে।
৯. মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনটোৱে এখন বিশাল পৰিসৰৰ মঞ্চ প্ৰদান কৰি সমূহীয়াভাৱে জীৱিকা নিৰ্বাহ পদ্ধতিৰ লগতে সামাজিক উন্নতিত অৰিহণা যোগাবলৈ পৰিয়াল তথা পৰিয়ালৰ সদস্যসকলক উদগণি যোগায়।
১০. এই সংগঠনে মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ এখন সভাৰ দৰে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি দৰিদ্ৰসকল আৰু চৰকাৰী বিভিন্ন বিভাগ, অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানক আঁচনিসমূহ ৰূপায়িত কৰাৰ লগতে এনে ধৰণৰ সেৱাসমূহ প্ৰদানৰ হকে কাম কৰে।

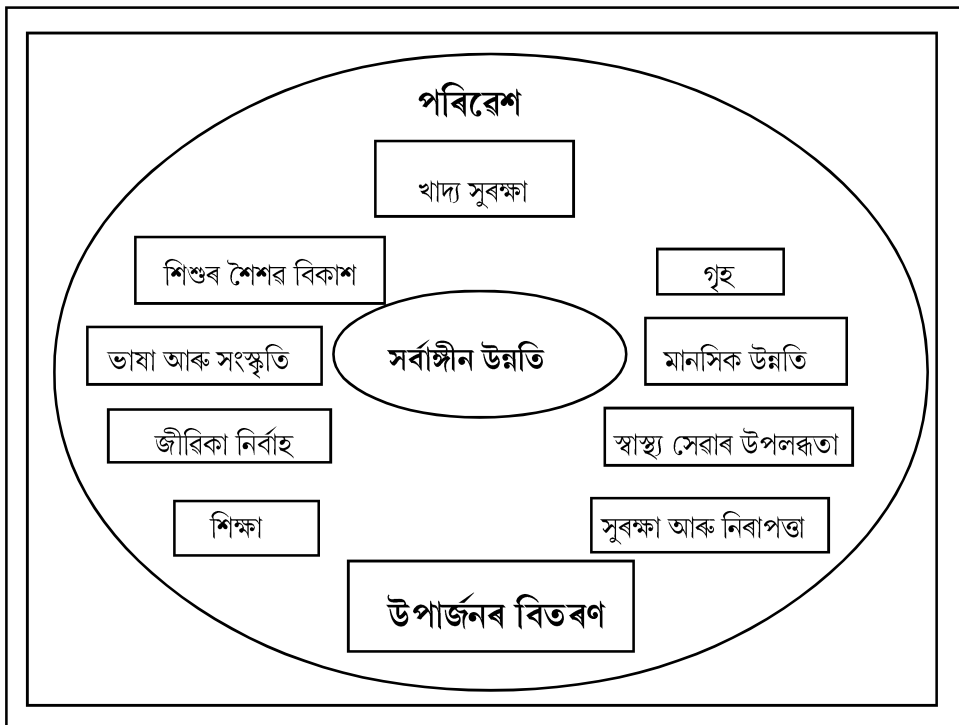

দ্বিতীয় দিন

- দ্বিতীয় অধিবেশন : ক. মণ্ডল পৰ্যায়ৰ সংগঠনৰ আৱশ্যকতা, উদ্দেশ্য আৰু গঠন।
খ. নেতৃত্ব, দূৰদৃষ্টি আৰু মণ্ডল পৰ্যায়ত পৰিকল্পনা।

প্ৰশিক্ষকে প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলক সুধিব :

এগৰাকী দুখীয়া মহিলাই উন্নতি কৰিবলৈ কি কি কৰিব লাগে? সকলোৰে মতামতসমূহ প্ৰশিক্ষকে বোৰ্ডত লিখি তাৰ ওপৰত আলোচনা কৰিব। তাৰবাবে সৰু সৰুকৈ গোট গঠন কৰি লব। আলোচনা কৰি উঠি প্ৰশিক্ষকে উন্নতিৰ বিষয়ে তলত দিয়া কাৰক চক্ৰটোৰ ওপৰত সবিশেষ আলোচনা কৰিব।

ওপৰৰ কাৰকবোৰৰ ওপৰত আলোচনা কৰাৰ সময়তে মহিলাসকলক উত্তৰণৰ দিশত সফলভাৱে আগুৱাই নিবলৈ ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযানৰ প্ৰয়াসবোৰৰ বিষয়ে সবিশেষ বুজাই দিব। আলোচনা প্ৰসঙ্গত 'স্বাস্থ্য সেৱাৰ উপলব্ধতা' ইত্যাদি বহুবোৰ সমস্যাৰ কথা আহিব। আত্মসহায়ক গোট-গাঁও সংগঠনৰ সদস্যসকল নিজৰ পৰিয়ালৰ সদস্যসকলৰ স্বাস্থ্যৰ বিষয়ে ভালকৈয়ে অৱগত যদিও আৱশ্যকৰ সময়ত স্বাস্থ্য বিভাগৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা স্বাস্থ্য সেৱা উপলব্ধ নোহোৱাত চিকিৎসা সেৱাৰ পৰা বঞ্চিত হ'ব লগা হয়। ঠিক তেনেকৈ 'জীৱিকা নিৰ্বাহ'ত জৰুৰী সময়ত পশুধনক টীকাকৰণ কৰিব নোৱাৰাৰ কথা কোনোবাই উল্লেখ কৰিব পাৰে, আকৌ কোনোবাই গাঁৱত থকা মদ্যপান সমস্যাৰ কথাও উল্লেখ কৰিব পাৰে।

গতিকে এই সমস্যাবোৰৰ পৰা মুক্তি পাবলৈকে উচ্চ পৰ্যায়ৰ এনেধৰণৰ একোটা সংগঠন থকাটো অত্যন্ত জৰুৰী।

মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ আৱশ্যকতা :

— ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযানে সকলো দিশ সামৰি ৰূপায়ণৰ বাবে ডেৰ বছৰত অতিক্ৰমৰ লক্ষ্য হিচাপে লোৱা পঞ্চাশ শতাংশ পৰিয়ালক আত্ম সহায়ক গোট আৰু গাঁও সংগঠনৰ আওতাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। আত্মসহায়ক গোট আৰু গাঁও সংগঠনসমূহক পৰৱৰ্তী পৰ্য্যায়ত শক্তিশালীকৰণ কৰা তথা ডাঙৰ ডাঙৰ সমস্যাসমূহ সমাধান কৰিবলৈ এখন বিশাল মঞ্চৰ আৱশ্যকতা আছে। আৱশ্যকতা থকা সেই বিশাল মঞ্চখনেই হ'ল— মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন।

— জীৱিকা আৰ্জন, সামাজিক উন্নতি, স্বাস্থ্য-পুষ্টিশীল খাদ্য-চাফ চিকুণতা-বিশুদ্ধ পানী, স্বাস্থ্য, বিত্তীয় আদি সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব পৰা এইখন এখন বহল মঞ্চ।

— **সৰ্বাঙ্গীন উন্নয়নক একগামীতাৰ দিশে আঙুৰাই নিয়াৰ প্ৰয়াস :** গাঁও সংগঠনৰ সদস্যসকলক চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী উন্নয়নমূলক আঁচনিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰা, সংশ্লিষ্ট চৰকাৰী বিভাগৰ পৰা তথ্যসমূহ আহৰণ কৰাত সমন্বয় ৰক্ষা কৰা, চৰকাৰী আঁচনিসমূহ যেনে— মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় নিশ্চিত নিয়োগ আঁচনি, বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনি, বিধবা পেঞ্চন আঁচনি, পৰিয়াল উপকৃতকৰণ আঁচনি, প্ৰধান মন্ত্ৰীৰ আৱাস যোজনা, অনুসূচীত জাতি-জনজাতিৰ উন্নয়ন আঁচনি ইত্যাদি।

— **বেন্ধ তথা অন্যান্য বিত্তীয় সংস্থাৰ লগত সমন্বয় ৰক্ষা কৰা :** গাঁও সংগঠনে গাঁও পৰ্য্যায়ত আত্মসহায়ক গোটবোৰৰ হৈ বেন্ধৰ লগত সমন্বয় ৰক্ষা কৰে কাৰণ সকলোবোৰ গাঁও আৰু বেন্ধৰ মাজত দূৰত্ব সমান নহয়। সেয়ে আত্মসহায়ক গোটৰ হৈ কষ্ট কৰি হ'লেও গাঁও সংগঠনে বেন্ধৰ স'তে সমন্বয় ৰক্ষা কৰে। মণ্ডল পৰ্য্যায়ত- বেন্ধৰ শাখা পৰ্য্যায়ত বেন্ধ সখী নতুবা বেন্ধ মিত্ৰই মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনক সহায়তা আগবঢ়ালে বেন্ধ সেৱা প্ৰদানৰ এই চেষ্টা অধিক ফলৱতী হ'ব। তাৰোপৰি মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনে নাৰ্বাৰ্ড আৰু আৰছেটীৰ দৰে সংগঠনৰ লগত সমন্বয় ৰক্ষা কৰিব পাৰে।

— **গাঁও সংগঠনক পুঁজি সঠিকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সহায়তা :** কোনো সংগঠনৰ হাতত পৰ্য্যাপ্ত পুঁজি অব্যৱহৃত হৈ থাকিলে, মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনে পুঁজিৰ অভাৱত থকা আন আন গাঁও সংগঠনক ব্যৱহাৰৰ বাবে সেই পুঁজি প্ৰদান কৰাৰ বাবে পৰিকল্পনা যুগুতাব পাৰে। মণ্ডল পৰ্য্যায়ত গাঁও সংগঠনৰ মত সাপেক্ষে জীৱিকা আৰ্জন পদ্ধতিৰ ফলপ্ৰসু উন্নয়নৰ প্ৰয়াস গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

— গাঁও সংগঠনৰ কামকাজবোৰৰ মাজত সমতা ৰক্ষা কৰা, গাঁও সংগঠন-আত্ম সহায়ক গোটৰ সদস্যসকলৰ জীৱিকা আৰ্জনৰ কামকাজবোৰ কৌশল বিকাশৰ জৰিয়তে উদ্ধমুখী আৰু কাৰ্যকৰীভাৱে আঙুৰাই নিয়া।

— আত্ম সহায়ক গোটৰ দুখীয়া আৰু দুখীয়াৰ ভিতৰত দুখীয়াসকলৰ বাবে পৰিকল্পনা যুগুতাই আনুষ্ঠানিক ঘোষণা কৰি গ্ৰাম সভাত অনুমোদনৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰা।

— গাঁও সংগঠন আৰু আত্মসহায়ক গোটসমূহৰ মাজত চৰকাৰী আঁচনি তথা সেৱাসমূহৰ বিষয়ে প্ৰচাৰ কৰা।

— প্ৰৱৰ্ত্তিত প্ৰকল্পত বিকেন্দ্ৰীকৰণ পদ্ধতিঅৱলম্বন কৰা, যেনে— প্ৰাথমিক পৰ্য্যায়ত মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনসমূহে বিত্তীয় আৰু ব্যৱস্থাপনা দুয়ো ক্ষেত্ৰতে প্ৰকল্পৰ কৰ্মচাৰীৰ সহায়তাত কামকাজবোৰ পৰিচালিত হয়। দ্বিতীয় পৰ্য্যায়ত সেই কৰ্মচাৰীৰ সহায়তা অবিহনে মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ সদস্যসকলে নিজা বৰীয়াকৈ সেই কামকাজবোৰ পৰিচালনা কৰিব লাগে। প্ৰকল্পৰ কৰ্মচাৰীসকলে সদস্য সকলক ব্যৱস্থাপনালীসমূহ সুচল কৰি দিব। তৃতীয় পৰ্য্যায়ত মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ সদস্যসকলে সকলোবোৰ কাম নিজাববীয়াকৈ স্বাধীনভাৱে কৰিব।

নেতৃত্ব বিকাশ — গাঁও সংগঠন আৰু আত্ম সহায়ক গোটৰ ব্যক্তি বিশেষক নিজৰ সক্ষমতা আৰু দক্ষতা বৃদ্ধিত সহায় কৰি সেই যোগ্যতা যাতে সমাজৰ কামত লগাব পাৰে সেই সুবিধা প্ৰদান কৰে।

মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ মূল উদ্দেশ্য :

ইয়াৰ মূল উদ্দেশ্য হ'ল আত্ম সহায়ক গোটবোৰৰ মাজত একতা আৰু সমন্বয়ৰ ভাব গঢ়ি তোলা, বৃহৎ পৰিসৰৰ সমজুৰা কামকাজ সমাধানৰ এখন বিশাল মঞ্চ প্ৰদান কৰা, তৎকালে তথ্যসমূহ বিতৰণৰ ব্যৱস্থা কৰা, সকলোবোৰৰ সমন্বয় অতিশয় সহজ কৰি তুলি স্থানীয় মানুহখিনিৰ মাজত আত্ম সহায়ক গোটৰ অস্তিত্ব জাহিৰ কৰিব পৰা কৰি তোলা।

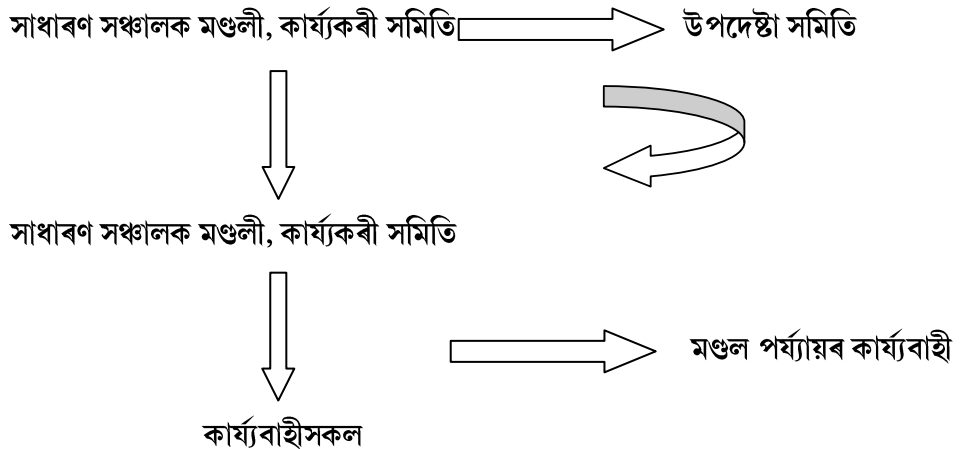
নিজৰ উদ্দেশ্যত উপনীত হ'বলৈ মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনে তলত উল্লেখ কৰা দায়িত্ব আৰু ভূমিকাসমূহ পালন কৰিব লাগিব :

১. বাদ পৰি ৰোৱা দুখীয়া আৰু দুখীয়াৰ ভিতৰত দুখীয়া পৰিয়ালবোৰক আত্ম সহায়ক গোটৰ আওতালৈ অনা।
২. গাঁও সংগঠন আৰু আত্ম সহায়ক গোটক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা আৰু কৌশল বিকাশৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা।
৩. সমূহীয়া অনুষ্ঠানবোৰ মজবুত কৰাৰ বাবে কাম কৰা আৰু পৰ্য্যবেক্ষণ কৰা যেনে : গাঁও সংগঠন আৰু আত্ম সহায়ক গোটসমূহক আত্ম বিকশিত আৰু স্বনির্ভৰশীল কৰি তোলা।
৪. চৰকাৰী বিভাগ যেনে— জনস্বাস্থ্য বিভাগ, অঙ্গনবাদী কেন্দ্ৰ আদিৰ লগত সমন্বয় ৰক্ষা কৰি উন্নয়নৰ দিশত একেলগে অগ্ৰসৰ হোৱা।
৫. দুখীয়া-দৰিদ্ৰসকল তথা সমাজৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নত অবিহণা যোগাব পৰাকৈ আত্ম সহায়ক গোট আৰু গাঁও সংগঠনৰ বাবে সম্পদ সঞ্চালন কৰা (বিত্তীয় আৰু অ-বিত্তীয়)।
৬. ৰাজ্যিক পৰ্য্যায়, উন্নয়ন খণ্ড, সদস্য আৰু প্ৰকল্পৰ কৰ্মীসকলৰ দৰে জ্ঞান আহৰণ -জ্ঞান বিকাশ তথা প্ৰকাশৰ থলী হিচাপে কাম কৰা।
৭. ক্ষুদ্ৰ ঋণ পৰিকল্পনা পদ্ধতিৰ জৰিয়তে পুঁজিৰ ব্যৱস্থাপনা কৰা।
৮. গাঁও সংগঠনৰ বাবে বাৰ্ষিক কাৰ্য্য ৰূপায়ণ কৰ্মসূচী তৈয়াৰ কৰা।
৯. গাঁও সংগঠনৰ সকলোবোৰ হিচাপ পৰীক্ষা কৰা।

মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ গাঁথনি :

মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনটোৰ গাঁথনিটো এনেধৰণৰ :

১. সাধাৰণ সঞ্চালক মণ্ডলী-কাৰ্য্যকৰী সমিতি
২. সঞ্চালক মণ্ডলী-কাৰ্য্যকৰী সমিতি
৩. কাৰ্য্যবাহী

(সভাপতি, উপ সভাপতি, সচিব, যুটীয়া সচিব আৰু কোষাধ্যক্ষ)

সাধাৰণ সঞ্চালক মণ্ডলী, কাৰ্য্যকৰী সমিতি গঠন :

- প্রকল্পৰ কৰ্মীয়ে স্থানীয় সম্প্ৰদায়ৰ সহযোগত মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ কাৰ্য্যবাহী গঠনৰ ক্ষেত্ৰত সহায়তা আগবঢ়াব।
- প্রকল্পৰ কৰ্মীয়ে মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন গঠন কৰিবলৈ আগ্ৰহ কৰা (ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযানৰ আওতাত থকা সংশ্লিষ্ট মণ্ডলৰ ভিতৰৰ আত্মসহায়ক গোটৰ সদস্যসকল) সেই সম্প্ৰদায়ক সাধাৰণ পৰিষদৰ বৈঠক অনুষ্ঠিত কৰাত সহায়তা আগবঢ়াব।
- প্রকল্পৰ কৰ্মীয়ে আত্মসহায়ক গোট আৰু গোটৰ সদস্যসকলক মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠন বৈধভাৱে গঠন কৰাৰ বাবে আত্মসহায়ক গোট আৰু গোটৰ সদস্যসকলৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰাৰ সুবিধাখিনি যুগুতাই দিব।
- গাঁও সংগঠনৰ সকলো আত্মসহায়ক গোটৰ সদস্যই মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ সাধাৰণ সঞ্চালক মণ্ডলী বা কাৰ্য্যবাহীৰ সদস্য হ'ব।

মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ গাঁথনিটো এনেধৰণৰ :

ক্রমিক নং	সেই মণ্ডলটোত আগৰে পৰা থকা গাঁও সংগঠনৰ সংখ্যা	প্ৰতিনিধিৰ সংখ্যা	কোনে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব (বিশেষকৈ তলত উল্লেখ কৰাসকলে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব যদিও কাক কাক মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে মনোনীত কৰিব সেয়া গাঁও সংগঠনৰ কাৰ্য্যবাহীয়ে সিদ্ধান্ত লব)
১	২০ টাতকৈ কম গাঁও সংগঠন	২	সভাপতি, নতুবা সম্পাদক বা গাঁও সংগঠনৰ কোষাধ্যক্ষ
২	২০ টাতকৈ অধিক	১	গাঁও সংগঠনৰ সভাপতি

সঞ্চালক মণ্ডলী, কাৰ্য্যকৰী সমিতি:

- গাঁও সংগঠনৰ আকাৰ অনুসৰি এগৰাকী বা দুগৰাকী প্ৰতিনিধিৰে মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ সঞ্চালক মণ্ডলী বা কাৰ্য্যবাহী সমিতিখন গঠিত হ'ব।
- প্ৰতিটো গাঁও সংগঠনে মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ বাবে প্ৰতিনিধি নিৰ্বাচিত বা মনোনীত কৰিব।

বিষয়বসীয়া :

- মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনত পাঁচ গৰাকী বিষয়বসীয়া থাকিব— সভাপতি, উপ সভাপতি, সম্পাদক, যুটীয়া সম্পাদক আৰু কোষাধ্যক্ষ।
- সঞ্চালক মণ্ডলী বা কাৰ্য্যকৰী সমিতি বিষয়বসীয়াসকলৰ মাজৰ পৰা নিৰ্বাচিত বা মনোনীত কৰা হ'ব, যেনে— সভাপতি, উপ সভাপতি, সম্পাদক, যুটীয়া সম্পাদক, কোষাধ্যক্ষ।
- বিষয়বসীয়াসকলৰ কাৰ্য্যকাল দুবছৰীয়া হ'ব।
- সঞ্চালক মণ্ডলী বা কাৰ্য্যকৰী সমিতিৰ সকলো কেইগৰাকী কাৰ্য্যবাহী হ'ব খুজিলে বিষয়বসীয়া নিৰ্বাচনৰ বাবে বিশেষ সাধাৰণ সভা অনুষ্ঠিত কৰিব লাগিব।

জৰুৰী ভাবে মনত ৰাখিবলগীয়া : বিষয়বসীয়া সকলৰ পদবী কি হ'ব সেইটো সংগঠনটো কোনখন আইনৰ কোন ধাৰা বা উপধাৰা অনুসৰি পঞ্জীয়ন কৰা হ'ব তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব আৰু সেই ধাৰা বা উপ ধাৰাৰ বিষয়টোত সাধাৰণ সঞ্চালক মণ্ডলী বা কাৰ্য্যকৰী সমিতিয়ে অনুমোদন দিব।

এটা মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনত নিয়োগ কৰিবলগীয়া কৰ্মচাৰী এনেধৰণৰ হ'ব—

১. এজন মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ কাৰ্য্যবাহী।
২. এজন গাণনিক।
২. সমূহীয়া হিচাপ পৰীক্ষক।

মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ দূৰদৃষ্টি আৰু বহনক্ষমতা :

প্ৰশিক্ষকৰ বাবে—

- জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ডৰ নিৰন্তৰ উন্নয়নেই এটা মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনৰ দূৰদৰ্শিতাৰ প্ৰথম চৰ্ত হ'ব লাগে। এই দূৰদৰ্শিতাই বহল পৰিসৰত একোজন ব্যক্তিৰ উন্নয়নৰ সৰ্বদিশ সামৰি ল'ব পৰা পৰা হ'ব লাগে।
- উদ্দেশ্য যাতে সকলো সময়তে সজীৱ হৈ থাকে তাৰবাবে সেই সম্প্ৰদায়ে বাস্তৱ জীৱনত সকলোধৰণৰ সফল কলাত্মক সাঁহাৰি লাভ কৰিবলৈ হ'লে নিজৰ প্ৰাকৃতিক আৰু উদ্ভাৱনীমূলক পাৰদৰ্শিতা বৃদ্ধি কৰিব লাগিব।
- এই দৃষ্টি পৰিচালনা আৰু বিত্তীয় বহনক্ষমতাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিফলিত হ'ব লাগিব।

পৰিচালনা বিষয়ক	বিত্তীয় বিষয়ক
<p>প্ৰতিষ্ঠানিক :</p> <ul style="list-style-type: none">— গাঁও সংগঠন আৰু মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ সংগঠনক উপযুক্ত বৈধ এক গাঁথনিৰ ভিতৰত সংলগ্ন কৰা।— সুন্দৰভাবে পৰিচালিত প্ৰশাসন।— প্ৰশিক্ষিত সাধাৰণ সঞ্চালক মণ্ডলী, কাৰ্যকৰী সমিতি— প্ৰশিক্ষিত কাৰ্যকৰী সমিতি।— সু-সমন্বিত আৰু সংহতভাবে প্ৰস্তুত কৰা ব্যৱসায়িক খচৰা আৰু প্ৰশাসনীয় নীতি-নিয়ম।— ব্যৱস্থাপনা পদ্ধতি : বৈঠক, জটিলতা আঁতৰাব পৰা ব্যৱস্থাপনা।— সঠিক আৰু সুন্দৰ মানৰ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা নীতি।— সুন্দৰ ব্যৱস্থাপনা পদ্ধতি : সদস্যৰ কল্যাণ, বিকাশ কেন্দ্ৰীক নীতি ইত্যাদি।	<p>বিত্ত সঞ্চালন :</p> <ul style="list-style-type: none">— শ্বেয়াৰ মূলধন— ঋণ, সদস্যসকলৰ সঞ্চয়, আন আন প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা লাভ কৰা পুঁজি।— পুঁজিৰ ঘূৰ্ণীয়মান সঞ্চালন।— প্ৰদান কৰা সেৱাৰ বিনিময়ত মাচুল সংগ্ৰহ।— ব্যৱসায় পৰিকল্পনা।— আভ্যন্তৰীণ আৰু বাহ্যিক হিচাপ পৰীক্ষণ।— নিয়মীয়াভাবে বিত্তীয় লেনদেন নিৰীক্ষণ, মানদণ্ড নিৰূপণ ইত্যাদি।

প্ৰশিক্ষকে তেখেতৰ পৰিচিত মণ্ডল পৰ্য্যায়ৰ এনেধৰণৰ কেইটামান উদাহৰণ প্ৰশিক্ষার্থীসকলৰ আগত উল্লেখ কৰিব। সেইবোৰ উল্লেখ কৰোতে কি পৰ্য্যায়ৰ পৰা কেনেধৰণেৰে উন্নতিৰ শিক্ষৰত আৰোহণ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল সেই কথাৰ ওপৰতো বিশেষ গুৰুত্ব দিব।

বিশেষ সফলতা লাভ কৰা তেজপুৰৰ মাস্ক—

- ২০০২ চনত আৰম্ভ কৰা হৈছিল।
- ২০০২-২০০৫ চনলৈকে সদস্যসকলে টকা ধাৰ লোৱাৰ বাবে বন্ধকত থোৱা নিজৰ মাটিখিনি মোকলাবলৈ সক্ষম হৈছিল।
- ২০০৫-২০০৯ চনলৈকে মহিলা সবলীকৰণৰ ওপৰত, হাঁহ-কুকুৰা, গাহৰি পালনৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান আৰু কম্পিউটাৰ, ভিডিঅ'গ্ৰাফী, স্কুটাৰ চলোৱা আদিবোৰ শিকাইছিল।
- ২০০৫ চনৰ পৰা এতিয়ালৈকে নাৰী সৰবৰাহ প্ৰতিৰোধৰ ক্ষেত্ৰত কাম কৰি আছে।

- ২০০৫-২০০৭ চনলৈকে খাদ্য লাভৰ অধিকাৰ আৰু তথ্য জনাৰ অধিকাৰৰ ভিত্তিত তথ্য বিচৰাৰ কাম।
- ২০১২ চনৰ পৰা জীৱিকা নিৰ্বাহ, চোতালৰ একেখিনি মাটিতে বিভিন্ন জাতৰ শস্যৰ খেতি কৰা, উৎপাদিত জালুকৰ ব্যৱসায়ৰ বিষয়টো বজাৰৰ সৈতে সংলগ্ন কৰণৰ কাম কৰি আছে।

বিশেষ সফলতা দেখুৱাবলৈ সক্ষম হোৱা দামোদৰ মহিলা মণ্ডল, চান্দৱাৰা সংঘ, কদেমা, ঝাৰখণ্ড।

- ২০০১ চনত আৰম্ভ কৰা হৈছিল।
- ২০০২ চনত বাল্য বিবাহৰ বিৰুদ্ধে কাম কৰিছিল।
- ২০০৩ চনত কন্যা শিশুৰ শিক্ষাৰ ওপৰত থকা বৈষম্যতা আঁতৰোৱাৰ কাম কৰিছিল।
- ২০০৪ চনত শিশু আৰু মাতৃৰ স্বাস্থ্য বিষয়ক কাম।
- ২০০৫ চনত ঘৰুৱা অশান্তি বিষয়ক কাম।
- ২০০৬ চনত মহিলাৰ অধিকাৰ বিষয়ক কাম।
- ২০০৭-০৮ চনত বিধবা বিবাহ আৰু একক মহিলাৰ ওপৰত হোৱা বৈষম্য আঁতৰোৱা বিষয়ক কাম।
- ২০০৯ চনত অস্পৃশ্যতা দূৰীকৰণ বিষয়ক কাম।
- ২০১০ চনত মহিলা আদালত।
- ২০১১ চনত শ্ৰী (SRI- Systemic Rice Intensification) আৰু উন্নত শাক-পাচলিৰ খেতি বিষয়ক কাম।
- ২০১২ চনত সংগঠন মজবুত কৰা বিষয়ক কাম।
- ২০১৩ চনত মদ বিৰোধী আন্দোলন।
- ২০১৪ চনত নাৰ্চিং হোমৰ অবৈধ কাম-কাজৰ বিৰুদ্ধে অভিযান।
- ২০১৫ চনত নিজ কাৰ্য্যালয় স্থাপন।

-সমাপ্ত-